

Sygn. akt VI U 1393/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2017 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania: A. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

nr (...) z dnia 25 marca 2016 r.

w sprawie: A. W.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

z udziałem R. R.

o podstawę wymiaru składek

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne : emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe w okresie od 15 września 2015 r. dla A. W., podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek R. R. (prowadzącego działalność pod firmą (...) w B.) jest równa w roku 2015 i 2016 kwocie 3064 (trzy tysiące sześćdziesiąt cztery),

II zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz A. W. kwotę 2 400 (dwa tysiące czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sygn. akt VI U 1393/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 marca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. - na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3, art. 18 ust. 1 i 2, art. 20 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 z późn. zm.) oraz art. 58 § 2 i § 3 k.c. - stwierdził, że podstawa wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, tj. emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe w okresie od 15 września 2015 r. dla A. W. podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek (...) R. R. jest równa kwocie minimalnego wynagrodzenia ogłoszonego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 września 2014 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2015 r. (Dz. U. z 2014 r., poz. 1220), które wynosi 1750,00 zł, rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 września 2015 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2016 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 1385), które wynosi 1850,00 zł. W uzasadnieniu powyższej decyzji organ rentowy wskazał, że w związku z wpływem roszczenia o wypłatę zasiłku

chorobowego zaistniała konieczność przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w sprawie zasadności zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i podstaw wymiaru składek ubezpieczonej A. W. z tytułu zatrudnienia u płatnika (...) R. R.. Na podstawie informacji z systemu informatycznego ZUS ustalono, że ubezpieczona została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych z tytułu umowy o pracę u ww. płatnika składek w okresie od 15 września 2015 r. Z informacji organu rentowego wynika, że ubezpieczona miała wypłacony zasiłek opiekuńczy z ubezpieczenia chorobowego za okresy od 28 września 2015 r. do 23 października 2015., od 26 października 2015 r. do 6 listopada 2015 r., od 9 listopada 2015 r. do 30 listopada 2015 r. oraz od 4 stycznia 2016 r. do 12 lutego 2016 r. Ponadto, ubezpieczona złożyła do ZUS dalsze roszczenie o wypłatę zasiłku opiekuńczego za okres od 15 lutego 2016 r. do 19 lutego 2016 r. oraz zasiłku chorobowego za okres od 11 marca 2016 r. do 1 kwietnia 2016 r. Za okresy od 1 grudnia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. oraz od 20 lutego 2016 r. do 29 lutego 2016 r. zakład pracy wypłacił wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy.

W toku przeprowadzonego postępowania w sprawie zasadności zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i podstaw wymiaru składek ubezpieczonej ustalono, iż wyżej wymieniona była zatrudniona w (...) na podstawie umowy o pracę zawartej w dniu 31 sierpnia 2015 r. na czas nieokreślony, w okresie od dnia 15 września 2015 r. na stanowisku zastępcy kierownika, w pełnym wymiarze czasu pracy (w godz. od 7:30 do 15:30), za wynagrodzeniem 3064,00 zł. Do zakresu obowiązków ubezpieczonej należało: odbieranie telefonów, przygotowywanie ofert, wystawianie umów, organizacja transportu aby dotarł do klienta, wynajem podnośników, wystawianie faktur. Ubezpieczona posiadała kwalifikacje i uprawnienia do wykonywania pracy na powierzonym stanowisku. Przed zatrudnieniem w wyżej wymienionym przedsiębiorstwie pracowała w konkurencyjnym przedsiębiorstwie na tym samym stanowisku. Z oświadczenia płatnika składek wynika, że przedmiotem prowadzonej działalności gospodarczej jest wynajem podestów ruchomych oraz serwis, a ubezpieczona została zatrudniona z uwagi na posiadane doświadczenie i kwalifikacje, ponieważ płatnik sądził, że jej wiedza i umiejętności są duże. Po pewnym czasie od rozpoczęcia pracy przez ubezpieczoną płatnik jednak uznał, że ubezpieczona nie spełnia jego oczekiwań i w związku z tym jego zdaniem wynagrodzenie jakie wypłacił ubezpieczonej było za wysokie w stosunku do efektów pracy. Z dniem 28 września 2015 r. płatnik poinformował ubezpieczoną, że dalsza współpraca nie ma sensu i przygotował dokumenty dotyczące wypowiedzenia umowy, jednakże od dnia 29 września 2015 r. ubezpieczona nie pojawiła się w pracy ze względu na to, że przebywała na opiece lub na zwolnieniu lekarskim.

W związku z powyższym organ rentowy biorąc pod uwagę wyjaśnienia płatnika składek, który wiązał z ubezpieczoną duże oczekiwania, którym ona nie sprostowała, uznał za zasadne obniżenie wynagrodzenia ubezpieczonej do kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę. Zakład Ubezpieczeń Społecznych analizując całość zgromadzonych dowodów w sprawie nie negował faktycznego świadczenia pracy przez ubezpieczoną na rzecz płatnika składek, wątpliwości organu budzi natomiast wysokość wynagrodzenia ubezpieczonej. Nadto, organ rentowy analizując całość zgromadzonych dowodów w sprawie, w szczególności wyjaśnienia płatnika składek przyjął założenie, iż wynagrodzenie ubezpieczonej powinno być adekwatne do wykonywanych czynności. Płatnik zeznał, że po przedłożeniu przez ubezpieczoną zwolnienia lekarskiego obowiązki przejął inny pracownik z wynagrodzeniem odpowiadającym wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę (z powodu niższych kwalifikacji).

Od powyższej decyzji ubezpieczona wniosła odwołanie, zarzucając błędną ocenę stanu faktycznego poprzez uznanie, iż podstawą wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne, tj. emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe w okresie od 15 września 2015 r. dla ubezpieczonej jest równa kwocie minimalnego wynagrodzenia za pracę. Jednocześnie ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji w całości poprzez stwierdzenie, że podstawa wymiaru składek w okresie od 15 września 2015 r. jest równa 3064,00 zł. W ocenie ubezpieczonej niezrozumiałe jest wydanie decyzji w takim brzmieniu, tym bardziej, że w dokumentacji organu rentowego znajduje się dokumentacja przebiegu zatrudnienia ubezpieczonej. Ubezpieczona wskazała, że wyjaśnienia i twierdzenia pracodawcy nie znajdują uzasadnienia w niniejszej sprawie, bowiem zasady współżycia społecznego nie zostały naruszone, a podnoszone przez pracodawcę okoliczności co do świadomego działania ubezpieczonej nie zostały w żaden sposób wykazane i udowodnione.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. Nadto, organ rentowy nadmienił, że płaca stanowiąca podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne

nie powinna być ustalona ponad granicę pracy słusznej, sprawiedliwej oraz nie powinna przewyższać wkładu pracy. Organ rentowy wskazał także, że ubezpieczona została wyrejestrowana z ubezpieczeń społecznych jako pracownik ww. płatnika składek od dnia 5 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje:

W dniu 31 sierpnia 2015 r. między (...) R. R. a A. W. została zawarta umowa o pracę na czas nieokreślony. W umowie określono następujące warunki zatrudnienia: stanowisko- zastępca kierownika, praca w pełnym wymiarze czasu pracy oraz wynagrodzenie w wysokości 3064,00 zł. Jako dzień rozpoczęcia pracy wskazano 15 września 2015 r.

Poprzednio, ubezpieczona w okresie od 2 stycznia 2008 r. do 21 sierpnia 2015 r. była zatrudniona w (...) Sp. z o.o. (poprzednie nazwy: Centrum (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o.) w wymiarze pełnego etatu. W okresie zatrudnienia wykonywała pracę początkowo jako pracownik biurowy, następnie asystentka kierownika oddziału i zastępca kierownika oddziału (ostatnie stanowisko od 1 stycznia 2014 r.). Ubezpieczona zajmowała się w Spółce (...) obsługą strategicznych klientów, zarządzała podległymi pracownikami, organizacją transportów firm zewnętrznych, które na rzecz Spółki świadczyły usługi transportowe, zajmowała się także monitorowaniem płatności i wyjaśnianiem przyczyn opóźnień w płatnościach ze strony klientów. Oprócz tego prowadziła ewidencję magazynową, sporządzała raporty sprzedaży, wynajmu urządzeń, nadzorowała prace mechaników, organizowała czas pracy mechanikom. Ubezpieczona była uprawniona w Spółce do podpisywania faktur i umów najmu urządzeń.

Będąc zatrudniona u tego pracodawcy na stanowisku zastępcy kierownika oddziału ubezpieczona otrzymywała wyższe wynagrodzenie niż w przedsiębiorstwie (...), należącym do R. R.. Ubezpieczona jest magistrem techniki i informatyki o specjalności projektowanie konstrukcji drewnianych wspomaganie komputerowo. Ubezpieczona ukończyła liczne szkolenia m.in. z zakresu: prawa pracy dla menedżera, windykacji, zarządzania finansami, rozwoju pracowników czy też zarządzania czasem.

Dowód: akta organu rentowego (k. nieponumerowane) - umowa o pracę z dn. 31.08.2015 r., zaświadczenia o ukończeniu szkoleń; akta osobowe ubezpieczonej – świadectwo pracy z dn. 21.08.2015 r. k. 1 cz. A; informacja o dochodach oraz pobranych zaliczkach na podatek dochodowy PIT-11 za rok 2014 k. 35; akta sądowe – zeznania świadków P. G., A. G. i B. W. zapis AV na płycie CD k. 61, zeznania ubezpieczonej zapis AV na płycie CD k. 81.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o zgromadzone dokumenty oraz zeznania świadków i ubezpieczonej. Strony nie kwestionowały prawdziwości dokumentów i Sąd także uznał je za wiarygodne. W ocenie Sądu Okręgowego zeznania świadków i ubezpieczonej także zasługują w całości na uwzględnienie i na przymiot wiarygodności. Są one spójne, logiczne, jak również znajdują potwierdzenie w dokumentach zebranych w aktach sprawy. Chociaż zeznania świadków co do zasady nie odnosiły się do meritum niniejszej sprawy, czyli do wysokości wynagrodzenia u płatnika składek, to potwierdziły fakt, iż istotnie wykonywała ona pracę w R. R., jak również potwierdziły jej kwalifikacje i doświadczenie zawodowe.

Odwołanie ubezpieczonej zasługiwało na uwzględnienie. Zgodnie z treścią art. 6 ust.

1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U.

z 2016 r. poz. 963) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają,

z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów. Stosownie do treści art. 18 ust. 1 ww. ustawy podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wyżej wymienionych stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych między innymi z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12. Za przychody ze stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych

świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych (art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych - Dz. U. z 2016 r. poz. 2032)).

Kwestią sporną między stronami było to czy podstawą wymiaru składek ubezpieczonej z tytułu jej pracowniczego zatrudnienia u R. R. powinna odpowiadać wynagrodzeniu ubezpieczonej przewidzianemu w umowy o pracę. Między stronami nie było sporu co do tego, że praca była przez nią rzeczywiście wykonywana.

Na wstępie należy zauważyć, że nie ma wątpliwości co do tego, że w ramach art. 41 ust. 12 i 13 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zakwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (uchwała SN z dn. 27 kwietnia 2005 r., II UZP 2/05, wyrok SA w Gdańsku z dn. 07.03.2013 r., III AUa 1515/12). Jednakże w ocenie Sądu, w niniejszej sprawie nie zachodzi taka sytuacja.

Jak zostało potwierdzone w orzecznictwie podstawę wymiaru składki ubezpieczonego będącego pracownikiem stanowi wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy, natomiast ocena godziwości tego wynagrodzenia wymaga uwzględnienia okoliczności każdego konkretnego przypadku, a zwłaszcza rodzaju, ilości i jakości świadczonej pracy oraz wymaganych kwalifikacji (wyrok SA w Łodzi z dn. 14.07.2016 r., III AUa 840/16). Wynagrodzenie stanowiące podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne nie może być ustalane ponad granice płacy słusznej, sprawiedliwej, zapewniającej godziwe utrzymanie, a przy tym nie powinno rażąco przewyższać wkładu pracy, by w ten sposób składka nie przekładała się na świadczenie w kwocie nienależnej (wyrok SA w Krakowie z dn. 13.07.2016 r., III AUa 1258/15).

Sąd Okręgowy wziął pod uwagę kwalifikacje i uprawnienia ubezpieczonej do wykonywania pracy na powierzonym stanowisku, przy czym należy zauważyć, że okoliczności te były przywoływane także przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji. W ocenie Sądu należy uwzględnić fakt, iż ubezpieczona ukończyła studia wyższe, miała ukończone liczne szkolenia zawodowe, jak również legitymowała się wieloletnią praktyką zawodową. Sąd miał także na uwadze, że u poprzedniego pracodawcy ubezpieczona zarabiała nawet więcej niż u płatnika składek. Zdaniem Sądu Okręgowego uzgodnione przez strony stosunku pracy warunki płacy ubezpieczonej odpowiadają kryteriom ustalania wysokości wynagrodzeń pracowniczych, określonym w art. 78 § 1 k.p. Zgodnie z treścią tego przepisu wynagrodzenie za pracę powinno być tak ustalone, aby odpowiadało w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonej pracy. Wynagrodzenie, które otrzymywała ubezpieczona było w pełni adekwatne do poziomu jej wykształcenia, doświadczenia zawodowego i powierzonych obowiązków, tak więc - w ocenie Sądu merita - wynagrodzenie ubezpieczonej stanowi właściwy ekwiwalent za pracę. Nadto, należy także zauważyć, że wynagrodzenie ubezpieczonej nie sięgało nawet poziomu przeciętnego wynagrodzenia pracowników bez wypłat nagród z zysku w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale 2015 r., które wynosiło 4280,39 zł.

W związku z powyższym, zdaniem Sądu Okręgowego, nie było żadnych podstaw do wydania zaskarżonej decyzji. Nie sposób bowiem przyjąć, że korzystanie przez ubezpieczoną ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego świadczy o zawyżeniu wynagrodzenia. W niniejszej sprawie brak jest zatem jakichkolwiek obiektywnych przesłanek, które usprawiedliwiałyby obniżenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne zainteresowanej do minimalnego wynagrodzenia za pracę. W ocenie Sądu podstawa wymiaru składek nie była rażąco wygórowana i odpowiadała w pełni rodzajowi pracy ubezpieczonej przewidzianej w umowie o pracę. Samo zaś niezadowolenie pracodawcy z efektów pracy ubezpieczonej także nie może stanowić podstawy do zaniżenia wynagrodzenia. Wzorzec godziwego wynagrodzenia, który czyni zadość ekwiwalentności zarobków do rodzaju i charakteru świadczonej pracy oraz posiadanych przez pracownika doświadczenia i kwalifikacji zawodowych, kształtowany jest między innymi takimi czynnikami, jak: siatka wynagrodzeń obowiązująca w zakładzie pracy; średni poziomu wynagrodzeń za taki sam lub podobny charakter świadczonej pracy w danej branży; wykształcenie; zakres obowiązków; odpowiedzialność materialna oraz dyspozycyjność. Ustalenie „godziwego wynagrodzenia” nie może zostać dokonane wyłącznie w

oparciu subiektywną ocenę charakteru wykonywanej pracy przez pracownika na danym stanowisku pracy (wyrok SN z dn. 23.01.2014 r., I UK 302/13). Mając na względzie powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. o raz powołanych wyżej przepisów prawa materialnego orzekł jak w punkcie I wyroku.

W punkcie II wyroku Sąd orzekł o kosztach zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym do dnia 26 października 2016 r. Sąd ustalił wartość przedmiotu sporu na kwotę 8080 zł, czyli kwotę stanowiącą różnicę w podstawie wymiaru składek między kwotą wynagrodzenia ubezpieczonej a kwotami przyjętymi przez organ rentowy od 15 września 2015 r. do dnia wydania decyzji tj. 25 marca 2016 r.

SSO Janusz Madej